

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență

în Economie și Finanțe

 Gabriel Palade

 2016

Curriculumul modular
F.07.O.017 Fiscalitate

Specialitatea: 41110 Contabilitate

Calificarea: Contabil

Chișinău 2016

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

1. *Boșcaneanu Nadejda*, grad didactic I, magistru în economie, Colegiul Național de Comerț al ASEM
2. *Iovu-Carauș Marina*, grad didactic I, magistru în economie, Colegiul Național de Comerț al ASEM

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Economie și Finanțe.

Director

Gabriel Palade

12 2016

Recenzenți:

1. „APA-CANAL CHIȘINĂU” S.A., adresa: str. Albișoara 38, mun. Chișinău, șef secție „CONTABILITATE ȘI FINANȚE” Zapșa Svetlana.
2. ACAP RM, adresa: str. Mitropolit Varlaam 65, mun. Chișinău, director executiv. Șelaru Marina.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins:

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modului pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice modului	6
IV. Administrarea modului	6
V. Unitățile de învățare.....	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	10
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	11
VIII. Lucrările practice recomandate	12
IX. Sugestii metodologice	12
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	14
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	14
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	15

I. Preliminarii

Vectorul european al Republicii Moldova direcționează eforturile reformatoare, aferente întregului sistem economic, precum și a celui fiscal, în vederea racordării la standardele europene, conturând noi abordări ale fiscalității contemporane. Raporturile fiscale asigură alimentarea fondurilor, dar și orientarea acestora prin modalitățile de atragere a resurselor. Fiscalitatea are rolul ei foarte important în reglarea unor mecanisme economice, primordial ale unui sistem economic, fie el statal, regional sau mondial. Anumite politici fiscale se aplică în perioade de dezvoltare, altele în perioade de maturitate a unei economii și altele în perioade de recesiune. De fapt, fiscalitatea reprezintă cea mai importantă pârghie a autorității statale prin care aceasta să inducă în angrenajul economic o anumită tendință prin care să corecteze fluent și eficient diferite dezechilibre macroeconomice care se manifestă în timp.

Fiscalitatea se manifestă în procesul repartiției, prin mobilizarea pe diferite canale a resurselor la dispoziția statului. Ca orice efect, fiscalitatea trebuie și poate fi cuantificată.

De aceea, unitatea de curs "Fiscalitate" are o mare importanță în formarea viitorilor specialiști, contribuind la obținerea competențelor în domeniul fiscal.

Curriculumul disciplinar la "Fiscalitate" este un document normativ și obligatoriu pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de formare profesională Contabilitate și impozite, specialitatea Contabilitate în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar.

Scopul modului. Unitatea de curs Fiscalitate este una teoretică cu aplicații practice în domeniul impozitării. În cadrul unității de curs se pune accent pe studierea principiilor generale ale impozitării în Republica Moldova, statutul juridic al contribuabililor, al organelor fiscale și al altor participanți la relațiile reglementate de legislația fiscală, principiile de determinare a obiectului impunerii, răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale, precum și metode și tehnici de calculare și achitare la buget a impozitelor și taxelor generale de stat și a celor locale prevăzute de legislația actuală a Republicii Moldova.

Organizarea, conceperea și funcționarea fiscalității conduce la schimbări importante în viața socială, economică și politică. Din această cauză, fiscalitatea trebuie analizată nu numai din perspectivă statică, ci și dinamică. În acest context, un rol deosebit în programul de studii îl ocupă reflectarea conceptelor de bază privind: sistemul fiscal al Republicii Moldova; administrarea impozitelor și taxelor; evaziunea fiscală; calcularea și stingerea obligației fiscale privind diverse tipuri de impozite și taxe; modul de completare și prezentare a dărilor de seamă fiscale etc.

Curriculumul este conceput disciplinar și include 9 unități de învățare, finalizându-se cu examen. Nota finală se va stabili în proporție de 60% reușita curentă și 40% nota de la examen.

Pentru accentuarea caracterului practic – aplicativ al unității de curs se recomandă corelarea teoriei cu experiența de viață a elevilor; exemple din economia națională și internațională. Se pune accentul pe domeniul de pregătire a elevilor; analiza unor procese referitoare la integrarea Republicii Moldova în spațiul economic european și mondial.

Unitățile de curs ce necesită a fi studiate până la demararea procesului de instruire la modulul Fiscalitate:

U.01.O.004 Bazele legislației în domeniu.

U.01.O.005 Bazele antreprenoriatului.

U.02.O.006 Dreptul afacerilor.

F.04.O.012 Bazele contabilității.

F.05.O.013 Finanțe.

F.06.O.015 Administrarea afacerilor.

Întrucât în procesul de elaborare a curriculumului s-a ținut cont de actele legislative în vigoare, și anume Codul fiscal, care de fapt se modifică și se completează anual, în corespundere cu progresele în mediul de afaceri, diversificarea relațiilor și formelor de cooperare, perfecționarea mecanismelor de management și a proceselor tehnologice, dezvoltarea tehnologiilor informaționale, curriculumul va fi supus completării și modificării continue.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Unitatea de curs Fiscalitate are un rol esențial în formarea specialistului din domeniul Afaceri, administrare și drept. Majoritatea unităților de curs de profil economic au la bază conținuturi specifice domeniului fiscalității. Specialistul competent trebuie să posede abilități de calculare și achitare corectă a impozitelor și taxelor în conformitate cu prevederile legislației fiscale.

Importanța pe care o are fiscalitatea și reformele din acest domeniu pentru dezvoltarea economică a oricărui stat, denotă utilitatea disciplinei pentru viitorii specialiști, prin statutul de contribuabil pe care îl deține fiecare în parte.

Toți contribuabilii, indiferent de rolul lor în viața socială și economică, trebuie să-și cunoască drepturile, obligațiile și consecințele cu care se vor confrunta în caz de nerespectare a legislației în vigoare. Este extrem de important ca plătitorul de impozite să înțeleagă sarcinile fiscale pe care le are, să conștientizeze importanța declarării corecte și a plății impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat pentru ca statul, la rândul său, să poată oferi cetățenilor servicii de calitate, dar și să se asigure că toți contribuabilii sunt tratați corect. Acestea și alte motive au stat la baza necesității și utilității unității de curs Fiscalitate.

Studiul acestei unități de curs va contribui la formarea competențelor profesionale de calculare și achitare corectă a impozitelor și taxelor. Cunoștințele și abilitățile obținute pe parcursul studierii unității de curs Fiscalitate vor servi ca fundament pentru formarea profesională a elevilor la așa unități de curs ca:

S.07.O.020 Contabilitatea financiară II

S.08.O.027 Contabilitatea fiscală

S.08.O.031 Practica ce anticipează probele de absolvire

Unitatea de curs oferă elevului posibilitatea de a face față obligațiunilor de contribuabil, de a soluționa probleme și situații profesionale, de a se integra cu succes în activitatea profesională.

Atitudinile și comportamentele caracteristice unui contribuabil corect și onest, formate în cadrul acestei unități de curs, vor contribui la desfășurarea unei activități independente și la o carieră de succes.

Curriculumul este propus ca un document normativ și obligatoriu pentru realizarea procesului de predare-învățare-evaluare la unitatea de curs Fiscalitate în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar și este conceput astfel, încât să permită profesorilor posibilitatea de ași elabora o strategie eficientă de organizare a demersului educațional în vederea formării la elevi a unor competențe corespunzătoare provocărilor și cerințelor pieței muncii din societatea contemporană.

III. Competențele profesionale specifice modulului

Competența profesională din descrierea calificării:

Utilizarea cunoștințelor de bază pentru rezolvarea problemelor profesionale bine definite, tipice domeniului contabilității în condiții de asistență calificată.

Competențele profesionale specifice unității de curs Fiscalitate:

CS1. Operarea legislației fiscale în vederea utilizarea limbajului de specialitate din domeniul fiscalității;

CS2. Respectarea și aplicarea legislației fiscale;

CS3. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor;

CS4. Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Număr de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Seminar/Practică			
7	120	30	30	60	examen	4

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Aspectele teoretice ale fiscalității		
UC1. Operarea legislației fiscale în vederea utilizării limbajului de specialitate din domeniul fiscalității	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conținutul, funcțiile și rolul impozitelor. 2. Impunerea – metode și principii. 3. Elementele specifice impozitelor și taxelor, clasificarea acestora. 4. Așezarea și perceperea impozitelor. 5. Sistemul fiscal al Republicii Moldova. 	<p>A1 Utilizarea metodelor de calcul a impozitelor; A2. Distingerea principiilor moderne și clasice ale impunerii; A3. Determinarea semnificației elementelor impozitelor; A 4. Analiza criteriilor de clasificare a impozitelor. A5. Evaluarea obiectului impozabil; A6. Identificarea metodelor de percepere a impozitelor; A7. Disecarea componentelor sistemului fiscal; A8. Aplicarea cadrului legislativ de reglementare a impozitelor.</p>
2. Impozitul pe venit		
UC 2. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor; UC 3. Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elementele impozitului pe venit. 2. Particularitățile impozitării veniturilor persoanelor fizice. 3. Particularitățile calculării impozitului pe venit a persoanelor juridice. 	<p>A9. Aplicarea scutirilor acordate persoanelor fizice; A10. Cașcularea impozitului pe venitul persoanelor fizice; A11. Calcularea venitului impozabil în scopuri fiscale pentru persoanele juridice; A12. Perfectarea declarațiilor privind impozitul pe venit</p>
3. Taxa pe Valoarea Adăugată		
UC 4. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor privind TVA; UC 5. Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiuni și elemente privind TVA. 2. Înregistrarea subiectului impozabil și determinarea obiectului, calcularea obligației fiscale. 3. Prezentarea declarației fiscale cu privire la TVA. 	<p>A 13. Identificarea livrărilor impozabile și neimpozabile cu TVA; A 14. Determinarea obligațiilor fiscale, virarea și declararea TVA; A 15. Completarea facturilor fiscale, registrelor de evidență a vânzărilor și procurărilor, declarației privind TVA.</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
4. Accize		
UC 6. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor privind accizele; UC 7. Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.	1.Elementele accizelor. 2.Modul de calculare și termenele de achitare a accizelor. Restituirea accizelor. 3.Înregistrarea subiecților impozabili. 4.Declararea și administrarea accizelor.	A16. Calcularea accizelor; A 17. Determinarea obligațiilor fiscale, virarea și declararea accizelor.
5. Taxe rutiere		
UC 8. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor privind taxele rutiere.	1. Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova; 2. Taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta); 3. Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehicule a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror gabarite depășesc limitele admise; 4. Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru efectuarea lucrărilor de construcție și montaj; 5. Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru amplasarea publicității exterioare; 6. Taxa pentru folosirea zonei de protecție a drumurilor din afara perimetrului localităților pentru amplasarea obiectivelor de prestare a serviciilor rutiere.	A 18. Catalogarea taxelor rutiere în funcție de specificul calculării și achitării în Republica Moldova; A 19. Aplicarea legislației fiscale cu privire la taxele rutiere; A 20. Determinarea și achitarea diverselor categorii de taxe rutiere;
6. Taxe vamale. Alte impozite și taxe generale de stat		
UC 9. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor privind taxele vamale.	1.Modul de calculare și achitare a taxelor vamale și a taxelor pentru procedura vamală. 2. Determinarea valorii în vamă a mărfurilor.	A 21. Virarea și declararea taxelor vamale; A 22. Achitarea impozitului privat. A 23. Achitarea impozitului

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	3. Facilități tarifare. 4. Impozitul privat. 5. Impozitul pe avere. 6. Taxele de stat.	pe avere.
7. Impozitul pe bunurile imobiliare		
UC 10. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor privind impozitul pe bunuri imobiliare și impozitul funciar; UC 11. Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.	1. Caracteristica generală a impozitului pe bunuri imobiliare; 2. Calculul și achitarea impozitului pe bunuri imobiliare; 3. Determinarea impozitului funciar. 6. Facilități privind impozitul pe bunurile imobiliare.	A 24. Calcularea și achitarea impozitului pentru bunurile imobiliare; A 25. Completarea și prezentarea dărilor de seamă fiscale privind impozitul pe bunurile imobiliare a persoanelor fizice și juridice; A 26. Calcularea și achitarea impozitului funciar;
8. Taxele locale		
UC 12. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor privind taxele locale; UC 13. Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.	1. Taxa pentru amenajarea teritoriului; 2. Taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale; 3. Taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei); 4. Taxa de aplicare a simbolicii locale; 5. Taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii de deservire socială; 6. Taxa de piață; 7. Taxa pentru cazare; 8. Taxa balneară; 9. Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor); 10. Taxa pentru parcare; 11. Taxa de la posesorii de câini; 12. Taxe de parcaj; 13. Taxa pentru salubritate; 14. Taxa pentru dispozitivele publicitare.	A 27. Calcularea și declararea taxelor locale; A 28. Completarea dărilor de seamă fiscale privind calcularea și achitarea taxelor locale.
9. Taxele pentru resursele naturale		
UC 14. Determinarea obligațiilor fiscale a contribuabililor privind taxele naturale; UC 15. Completarea formularelor de dări de seamă fiscale.	1. Taxa pentru apă. 2. Taxa pentru efectuarea prospecțiunilor geologice. 3. Taxa pentru efectuarea explorărilor geologice.	A 29. Calcularea și declararea taxelor pentru resursele naturale; A 30. Completarea dărilor de seamă fiscale privind

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	4. Taxa pentru extragerea minerelelor utile. 5. Taxa pentru folosirea spațiilor subterane în scopul construcției obiectivelor subterane, altele decât cele destinate extracției minerelelor utile. 6. Taxa pentru exploatarea construcțiilor subterane în scopul desfășurării activității de întreprinzător, altele decât cele destinate extracției minerelelor utile. 7. Taxa pentru lemnul eliberat pe picior.	calcularea și achitarea taxelor pentru resursele naturale.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unitățile de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore				
		Contact direct			Lucrul individual	TOTAL
		Total	Prelegeri	Practică/ Seminar		
1.	Aspectele teoretice ale fiscalității	12	6	6	12	24
2.	Impozitul pe venit	12	6	6	12	24
3.	Taxa pe Valoarea Adăugată	8	4	4	8	16
4.	Accize	6	3	3	6	12
5.	Taxe rutiere	4	2	2	4	8
6.	Taxe vamale. Alte impozite și taxe generale de stat	4	2	2	4	8
7.	Impozitul pe bunurile imobiliare	4	2	2	4	8
8.	Taxele locale	6	3	3	6	12
9.	Taxele pentru resursele naturale	4	2	2	4	8
	Total	60	30	30	60	120

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termen de realizare
I. Aspectele teoretice ale fiscalității			
Titlul I al Codului Fiscal al R.M.	Studiu de caz: Reglementarea normativă a sistemului fiscal	Prezentarea studiului. Calitatea și relevanța. Utilizarea unui limbaj adecvat.	Săptămâna 2
II. Impozitul pe venit			
Titlul II al Codului Fiscal al R.M.	Portofoliul. Cererea angajatului privind acordarea scutirilor la impozitul pe venit reținut din salariu. Fișa personală de evidență a veniturilor sub formă de salariu și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajatului, precum și a impozitului pe venit reținut din aceste plăți. Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală. Declarația persoanei juridice cu privire la impozitul pe venit.	Corectitudinea completării formularelor și a calculelor.	Săptămâna 5
III. Taxa pe Valoarea Adăugată			
Titlul III al Codului Fiscal al R.M.	Perfectarea facturii fiscale Declarația privind TVA. Anexa 1, anexa 2 la Declarația privind TVA	Corectitudinea completării formularelor și a calculelor.	Săptămâna 7
IV. Accize			
Titlul IV al Codului Fiscal al R.M.	Aplicație practică privind modul de calculare și achitare a accizelor	Corectitudinea interpretării legislației fiscale și a calculelor. Coerența și logica expunerii.	Săptămâna 9
V. Taxe vamale. Alte impozite și taxe generale de stat			
Codul Vamal Titlul VI ¹ al Codului Fiscal al R.M.	Aplicație practică. Calculul taxelor vamale și a procedurilor vamale. Declarația vamală.	Rezolvarea corectă a aplicației. Exactitatea rezultatelor. Corectitudinea indicării termenilor de achitare.	Săptămâna 11

VI. Impozitul pe bunurile imobiliare			
Titlul VI al Codului Fiscal al R.M.	Studiu de caz. Impozitul pe bunurile imobiliare în localitatea mea. Impozitul funciar.	Modalitatea de prezentare și corectitudinea informației. Apelarea la exemple practice.	Săptămâna 13
VII. Taxele locale			
Titlul VII al Codului Fiscal al R.M.	Aplicație practică. . Taxele locale în localitatea mea	Modalitatea de prezentare și corectitudinea informației. Interpretarea legislației fiscale.	Săptămâna 15

VIII. Lucrări practice recomandate

Lucrările practice se vor realiza în cadrul lecțiilor practice. Elevii vor elabora un portofoliu unde se vor include formularele de dări de seamă fiscale. Portofoliul la fiscalitate va conține următoarele elemente obligatorii:

- Pagina de titlu (va conține denumirea instituției, catedra, titlul, datele despre elev și profesor)
- Separatoare pe teme (temele în tabelul de mai jos)
- La fiecare tema formularele de documente respective (la fel indicate în tabelul de mai jos)

	Tema	Denumirea formularului	Numărul de exemplare
1.	Impozitul pe venit	CEREREA angajatului privind acordarea scutiilor la impozitul pe venit reținut din salariu	1
		FIȘA PERSONALĂ de evidență a veniturilor sub formă de salariu și a altor plăți efectuate de către patron în folosul angajatului, precum și a impozitului pe venit reținut din aceste plăți	3
		(Forma CET15) Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală	2
2	Taxa pe Valoarea Adăugată	(Forma TVA12) Declarația privind TVA	1
		Model (Specimen) de factură fiscală	2
3	Accize	(Forma ACZ09) Declarația privind accizele	1
4.	Impozitul pe bunurile imobiliare	(Forma BIJ15) Calculul Impozitului pe bunuri imobiliare	1
		(Forma BIPF1) Calculul impozitului funciar	1
5.	Taxele pentru resursele naturale	(Forma TA08) Darea de seamă la taxa pentru apă	1
6.	Taxele locale	(Forma TL13) Darea de seamă pe taxele locale	1

IX. Sugestii metodologice

Metodele de predare –învățare specifice Fiscalității sunt multiple. În procesul de predare-învățare se vor utiliza prioritar metode activ-participative așa ca: Brainstormingul; Discuție de tip piramidă; Proiectul; Prelegerea intensificată; Lectura anticipativă; Cvintetul; Interviu în trei trepte; Portofoliul;

Tehnica: Gândiți / Lucrați în perechi / Comunicați; Termenii cheie inițiali; Predarea reciprocă; Metoda cubului; Diagrama Venn; Dezbateră; Metoda Graffiti; Studiul de caz; Exercițiul, Problematizarea etc.

Activitățile de predare-învățare-evaluare se vor desfășura în unități de timp de două ore, ceea ce implică structurarea conținuturilor pentru o abordare logică și coerentă în cadrul unor scenarii didactice atractive, dinamice, care să îmbine activitatea individuală și frontală cu cea în perechi sau în grup. Scenariile didactice trebuie să fie structurate după modelul: evocare (intrare în temă, actualizarea cunoștințelor), realizarea sensului (predarea-învățarea de noi cunoștințe), reflecție și extindere. Rolul central în procesul de predare-învățare îl are dezvoltarea competențelor practice ale elevilor.

Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv – educative și orientarea acestuia spre formarea competențelor specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- rezolvarea de aplicații practice care să permită, pe de o parte, exersarea noțiunilor specifice și construirea unor exemple pentru noțiunile însușite, iar pe de altă parte, rezolvarea unor situații problemă;
- crearea de situații-problemă în contextul cărora elevii să participe la exerciții de cunoaștere și de autocunoaștere;
- realizarea unor observații, studii de caz, elaborarea de proiecte și portofolii, individual și în grupuri de lucru;
- utilizarea unor strategii didactice care să permită alternarea formelor de activitate (individuală, în perechi și în grupuri mici);
- utilizarea calculatorului, a tehnologiei informației și comunicației, a resurselor Internet în activitatea didactică în calitate de mijloace moderne de instruire;
- folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv cum sunt: analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea;
- dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social-economic.

	Tema	Metoda de predare-învățare
1.	Aspectele teoretice ale fiscalității	Prelegerea participativă, Proiectul, Discuție de tip piramidă, SINELG - „Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și Gândirii”.
2.	Impozitul pe venit	Prelegerea participativă, Termenii cheie inițiali, metoda predării-învățării reciproce, Cubul, Mozaicul, Brainstorming-ul, Ciorchinele, problematizarea, studiul de caz, Organizatorul grafic.
3.	Taxa pe Valoarea Adăugată	Prelegerea participativă, Termenii cheie inițiali, predarea reciprocă, Harta conceptuală, Dezbateră, studiul de caz, Problematizarea, Portofoliul
4.	Accize	Prelegerea participativă, Lectura anticipativă, Termenii cheie inițiali, Brainstorming-ul, Cubul, Studiul de caz, Problematizarea, Portofoliul
5.	Taxe rutiere	Brainstormingul; Prelegerea intensificată; Lectura anticipativă; Tehnica: Gândiți / Lucrați în perechi / Comunicați; Termenii cheie inițiali; Metoda cubului; Diagrama Venn; Dezbateră.
6.	Taxe vamale. Alte impozite și taxe generale de stat	Discuție de tip piramidă; Prelegerea intensificată; Cvintetul; Interviu în trei trepte; Tehnica: Gândiți / Lucrați în perechi / Comunicați; Termenii cheie inițiali; Studiul de caz; Exercițiul,

		Problematizarea
7.	Impozitul pe bunurile imobiliare	Brainstormingul; Prelegerea intensificată; Lectura anticipativă; Termenii cheie inițiali; Predarea reciprocă; Metoda cubului; Diagrama Venn; Dezbateră; Metoda Graffiti; Studiul de caz; Exercițiul, Problematizarea
8.	Taxele locale	Brainstormingul; Discuție de tip piramidă;; Prelegerea intensificată; Lectura anticipativă; Termenii cheie inițiali; Metoda cubului; Diagrama Venn; Dezbateră; Metoda Graffiti; Studiul de caz; Exercițiul, Problematizarea
9.	Taxele pentru resursele naturale	Brainstormingul; Prelegerea intensificată; Lectura anticipativă; Termenii cheie inițiali; Diagrama Venn; Dezbateră; Metoda Graffiti; Studiul de caz

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea reprezintă actul final al procesului de predare-învățare, având o valoare motivațională. Principalele atribuții ale evaluării constau în măsurarea eficienței și autoreglarea procesului de învățământ, profesorul putând controla achizițiile intelectuale ale elevilor, aceștia la rândul lor se pot informa referitor la reușita și progresele personale.

În cadrul unității de curs se vor utiliza diferite forme de evaluare (verbală, scrisă, curentă, sumativă etc), pentru a asigura eficiența procesului de evaluare:

- 1) evaluarea formativă, fiind utilizate fișe de lucru, teste, studii de caz etc.
- 2) evaluarea sumativă, care se va realiza la sfârșitul cursului sub forma unui examen integrat, care va conține diverși tipuri de itemi din conținuturile cursului.

La seminare/lecții practice va fi preponderent utilizată evaluarea verbală, sub forma discuțiilor, brainstorming, analiză, studii de caz, etc. Scopul acestora este de a dezvolta elevilor abilitățile și competențele de a comunica coerent și argumentat utilizând limbajul de specialitate.

Pentru evaluarea scrisă vor fi elaborate teste, fișe, exerciții etc., care au drept scop dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și de sistematizare a cunoștințelor.

De asemenea va fi utilizată și o metodă alternativă de evaluare în cadrul lucrului individual, și anume constituirea portofoliului, pe care elevii îl vor completa cu materialele necesare, în scopul consolidării cunoștințelor lor pe parcursul studierii cursului. Studiul individual al elevului, se va desfășura conform unui grafic stabilit și unei tematici prestabilite prin prezentul curriculum.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințe față de sălile de curs	
Pentru orele teoretice	Sală de studii Proiector multimedia, ecran, calculator
Pentru orele practice	Sală de studii Proiector multimedia, ecran, calculator, conexiune la internet, laptop, smartphone

XII. Resurse didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată/procurată resursa
1.	Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997. Republicat: MO, ediție specială din 08.02.2007	http://www.fisc.md/CodulfiscalalRM.aspx
2.	Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr. 154 din 01.07.2016. In: MO nr.230-231/486 din 26.07.2016 (actualizat la perioada de raportare respectivă)	http://mf.gov.md/files/files/Legea%20bugetului%20de%20stat%20pe%20anul%202016%20nr_154%20din%2001%20iulie%202016%20%28ro%29.pdf
3.	100 de zile de activitate cu sloganul "Funcționarul fiscal - în serviciul contribuabilului" / Inspectoratul Fiscal Principal de Stat [Broșură tipărită]. - Chișinău : [s. n.], 2013. - 42 p.	Biblioteca
4.	Boșcaneanu, Nadejda. Fiscalitate (suport de curs) pentru elevii CNC, anul IV, specialitatea "Contabilitate" / Nadejda Boșcaneanu, Marina Iovu-Carauș; Acad. de Studii Econ. a Moldovei, Colegiul Național de Comerț al ASEM, Cat. "Finanțe și Contabilitate" [Carte tipărită]. - Chișinău : ASEM, 2012. - 158 p.. - Bibliogr.: p. 154-158. - ISBN 978-9975-75-623-5.	Biblioteca
5.	Golban, Olga. Completarea notelor de informare privind veniturile achitate și impozitul pe venit reținut pentru anul 2015 / Olga Golban, Veronica Vragaleva // Contabilitate și audit : revistă practico-științifică pentru contabili, manageri, funcționari fiscali, auditori = Buhgalterskij učët i audit. - 2015. - Nr. 12. - P. 8-13. ISSN 1813-4408.	Biblioteca
6.	Hîncu, Rodica. Metode și tehnici fiscale: Curs universitar / Rodica Hîncu, Nadejda Chicu, Olga Kuzmina, ...; ASEM. – [Carte tipărită]. - Chișinău: Dep.Ed.-Poligr. al ASEM., 2005. - 261 p. Bibliogr. p. 258-261. - ISBN 9975-75-315-9.	Biblioteca
7.	Porcescu, Marcel. Discrepanța fiscală în Republica Moldova / Marcel Porcescu, Corina Bulgac // Simpozionul științific al tinerilor cercetători. Ediția a 13-a (24-25 aprilie 2015). - Chișinău, 2015. - Vol. 2. - P. 242-244. - Bibliogr.: 244 (3 tit.). ISBN 978-9975-75-749-2.	Biblioteca
8.	Țurcanu, Ștefan. Noutățile fiscale ale anului 2015 / Ștefan Țurcanu, Corina Bulgac // Simpozionul științific al tinerilor cercetători. Ediția a 13-a (24-25 aprilie 2015). - Chișinău, 2015. - Vol. 2. - P. 147-148. ISBN 978-9975-75-749-2.	Biblioteca